

Eduskunnan hallintovaliokunta (HaV)

Finanssialan Keskusliiton (FK) lausunto valtioneuvoston selonteosta sisäistä turvallisuudesta

- Selonteko on rajattu liiaksi koskemaan ainoastaan sisäasiainhallinnon toimijoita.
- Sisäinen turvallisuus on merkittävä kilpailukykytekijä.
- Huoltovarmuudella on keskeinen yhteys turvallisuuteen. Selonteko ei huomioi huoltovarmuutta riittävästi.
- Sisäisen turvallisuuden varmistamisessa korostuu elinkeinoelämän ja viranomaisten yhteistyö.
- Rikosprosessin toimivuus pitää varmistaa.

Sisäisen turvallisuuden selonteon pohjalta valmistellaan sisäisen turvallisuuden strategia, joka ohjaa hallitusohjelman rinnalla toimintaa tulevana vuosina. Selonteon, sisäisen turvallisuuden strategian ja toimenpideohjelman on tarkoitus toimia tiekarttana hallitusohjelman tavoitteille tehdä Suomesta maailman turvallisimaa maata, elää, yrittää ja tehdä työtä. Strategian valmistelussa onkin tehty erillinen ennakointityön yhteenveto.

FK pitää valitettavana, että sisäisen turvallisuuden selonteko on rajattu koskemaan lähinnä sisäasiainhallinnon toimijoita. Selonteon merkitys strategian valmistelussa on siten rajallinen, eikä selonteko anna riittävän laaja-alaista tilannekuvaa turvallisuustilanteesta.

Sisäinen turvallisuus kilpailukykytekijänä, huoltovarmuus sekä yritysten ja viranomaisten yhteistyö

Turvallisuus on kilpailukykytekijä, ja yritykset arvostavat yhä enemmän turvallista ja ennakoitavaa toimintaympäristöä. Tämä korostuu erityisesti digitaalisessa taloudessa, jossa fyysinen infrastruktuuri, informaatio ja osaaminen kietoutuvat yhä tiiviimmin yhteen. Yritysten valitessa sijaintipaikkaa keskeisiä kilpailutekijöitä ovat esimerkiksi vakaus, sähkön saanti, osaavat ihmiset ja toimiva lainsäädäntöympäristö.

Turvallisuusympäristön luomisessa ja varmistamisessa teknologian tarjoamien mahdollisuuksien hyödyntäminen on paitsi välttämättömyys myös kilpailutekijä. Tältä kannalta merkittäviä ilmiöitä ovat esimerkiksi robotisaatio, esineiden internet, virtualisaatio, keinoälyn kehitys, nanomateriaalit, bioteknologia ja energiateknologia.

Huoltovarmuus on olennainen osa sisäistä turvallisuutta. Edellä mainitun rajauksen vuoksi selonteko ei varsinaisesti käsittele huoltovarmuuteen liittyviä kysymyksiä, vaan ne on tarkoitus huomioida sisäisen turvallisuuden strategiassa. Finanssiala on eräs keskeinen toimija yhteiskunnan kriittisessä infrastruktuurissa. Alan merkitystä ei ole selonteossa tunnistettu, kuten on tilanne eräiden muidenkin huoltovarmuuden kannalta kriittisten toimialojen suhteen.

Kyberturvallisuudessa keskeiset uhkakuvat liittyvät toisaalta infrastruktuuriin, toisaalta informaation eheyteen. Samalla korostuvat uhkakuvien keskinäinen riippuvuus ja yhteen kietoutuminen sekä omistajuus. Suurin osa kriittisestä infrastruktuurista on yritysten omistamaa ja ylläpitämää. Tätä seikkaa ei selonteossa ole tunnistettu riittävästi.

Sisäisen turvallisuuden varmistamisessa korostuu yritysten ja viranomaisten yhteistyö. Tätä onkin kehitetty ja lisätty jo usean vuoden ajan, mutta ei riittävästi. Edelleen toimiva ja tuloksellinen public-private-partnership (PPP) on liian vähäistä verrattuna esimerkiksi Hollannissa ja Englannissa tehtävään vastaavaan yhteistyöhön. Suomen varsin rajalliset resurssit huomioiden PPP:tä tulee lisätä ja kehittää. FK tulee ehdottamaan sisäisen turvallisuuden strategian valmistelussa eräitä PPP hankkeita, jotka koskevat mm. varautumista, kyberturvallisuutta ja rikostorjuntaa.

Rikosprosessin toimivuus pitää varmistaa

Suomessa luottamus poliisiin on hyvin suurta. Poliisi on eurooppalaisessa vertailussa pärjännyt mm. rikosten selvittämisessä varsin hyvin. Selonteossa on toimenpide-ehdotuksia, jotka liittyvät muun muassa poliisin tutkintavelvollisuuksiin, esitutkintaa koskeviin muotomääräyksiin, rangaistusmääräysmenettelyn käyttöalaan, tulevaan sakkomenettelylakiin ja sovittelun lisäämiseen. Selonteossa todetaan, että nähtävissä olevilla resursseilla poliisin voimavarojen kohdentaminen on välttämätöntä. Selonteon mukaan poliisin tietoon tulleita rikoksia ja turvallisuusuhkia on niin paljon, etteivät voimavarat riitä niiden hoitamiseen kansalaisten odotuksia vastaavalla tavalla.

FK toteaa, että poliisin tietoon tulleiden rikoslakirikosten ja varsinkin omaisuusrikosten määrä on vähentynyt viime vuosina. Vuonna 2016 kasvua oli vain ryöstö-, seksuaali- ja petosrikoksissa. FK korostaa, että massarikostutkinnan määrä ja laatu on varmistettava. Mikäli näitä rikoksia ei tutkita ja saateta syytteeseen, kansalaiset saattavat jättää rikokset ilmoittamatta. Vakuutusyhtiöt eivät enää vaadi kattavasti rikosvahingosta rikosilmoitusta vahinkokäsittelyyn.

Finanssialan ja sen asiakkaiden kannalta on erittäin tärkeää, että tavanomaisten rikosten, kuten maksuvälinepetosten ja vakuutusyhtiöihin kohdistuneiden petosrikosten osalta rikosprosessi toimii riittävän ripeästi. Nykyinen tilanne ei ole riittävän hyvä.

Rikosten ennalta estävään toimintaa tulee panostaa enemmän. Finanssiala haluaa olla mukana useissa kehityshankkeissa viranomaisten kanssa. Niiden eteenpäin vieminen tuo hyötyä kansalaisille, viranomaisille ja finanssialan toimijoille.

FINANSSIALAN KESKUSLIITTO

Risto Karhunen